Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 20241021124540

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 5 februari 2026
Agendanummer	:
Onderwerp	: Raadvoorstel inrichtingsplan natuurpark de Donge
Portefeuillehouder	: B. Nijst en M.P.C Hofkens

Voorstel

1. Het inrichtingsplan Natuurpark de Donge vast te stellen.
2. € 15.000 uit de vrije algemene reserve te onttrekken voor een vervolgonderzoek naar financiële dekkingsmogelijkheden voor de realisatie van Natuurpark de Donge. Na afronding wordt de raad separaat geïnformeerd en wordt indien nodig een voorstel voorgelegd.
3. De reeds gemaakte kosten in 2025 ten laste te brengen uit de vrije algemene reserve, zijnde € 145.259,- excl. Btw.
4. De financiële gevolgen te verwerken in de 1e tussenrapportage 2026-1.

Samenvatting
Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de opdracht van de gemeenteraad van 19 december 2024 om een inrichtingsplan voor Natuurpark de Donge op te stellen. Het plan legt de ambitie vast voor de ontwikkeling van een nieuw natuur- en recreatiegebied dat de gemeente structureel groener, gezonder en klimaatbestendiger maakt.

Natuurpark de Donge speelt in op belangrijke maatschappelijke opgaven: de groeiende behoefte aan toegankelijke natuur, versterking van biodiversiteit, klimaatadaptatie, vergroening van stedelijke randen en het creëren van aantrekkelijke wandel- en fietsverbindingen. Het gebied vormt bovendien een natuurlijke schakel tussen regionale landschappen.

Het inrichtingsplan is tot stand gekomen in een uitgebreid participatief proces met inwoners, maatschappelijke organisaties en gebiedspartners. Door dit plan nú in concept vast te stellen ontstaat een helder ruimtelijk kader waarmee:

- Kansen voor subsidie en cofinanciering kunnen worden benut;
- Toekomstige besluitvorming kan worden voorbereid;
- Inwoners, toekomstige gebruikers, maatschappelijke organisaties en andere betrokken partners duidelijkheid krijgen over de gewenste inrichting, het gebruik en de mogelijke fasering van het natuurpark.

Momenteel is er geen dekking voor grondverwerving en realisatie van het natuurpark. Voor de realisatie zijn aanvullende middelen nodig. Het college stelt daarom voor om € 15.000 beschikbaar te stellen voor een verdiepend onderzoek naar mogelijke financieringsbronnen.

Inleiding
Aanleiding
De gemeenteraad heeft op 19 december 2024 de Uitgangspuntennotitie Natuurpark de Donge vastgesteld. Die beslissing kwam voort uit de brede wens om het gebied langs de Donge te ontwikkelen tot een aantrekkelijke groene zone die aansluit bij de groeiende behoefte aan natuur, recreatie en klimaatadaptatie. Natuurpark de Donge biedt een unieke kans om op centrale plek in de gemeente:

- Nieuwe natuur te ontwikkelen;
- Recreatiemogelijkheden te versterken;
- Biodiversiteit te vergroten;

- Verkoeling en klimaatbestendigheid te realiseren;
- Een groene verbinding te vormen tussen de kernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer.

Het participatieve ontwerpproces heeft geresulteerd in een breed gedragen inrichtingsplan dat helder maakt hoe het gebied op een duurzame en toegankelijke manier kan worden ingericht.

Context

Het inrichtingsplan voor Natuurpark de Donge vormt een breed gedragen en zorgvuldig uitgewerkt ontwerp dat de ambitie voor het gebied helder vastlegt. Het laat zien hoe natuur, recreatie en klimaatbestendigheid op een duurzame en toegankelijke manier kunnen worden gecombineerd. Door het plan nu in concept vast te stellen, ontstaat een duidelijke stip op de horizon: zowel bestuurlijk als maatschappelijk is zichtbaar welke richting het gebied opgaat, en inwoners, gebruikers en betrokken organisaties hebben inzicht in de visie, inrichting en mogelijke fasering van het park.

Het plan biedt bovendien een belangrijke basis voor toekomstige stappen, zoals subsidieaanvragen, samenwerkingen met partners en het uitwerken van een uitvoeringsstrategie. De huidige kostenraming is een momentopname; veranderingen in marktprijzen, regelgeving en subsidievoorwaarden kunnen de uiteindelijke uitvoering beïnvloeden. Het vaststellen van het plan betekent echter niet dat het project direct wordt uitgevoerd, maar zorgt ervoor dat de raad beschikt over een uitvoerbaar, doordacht en participatief ontwikkeld plan, klaar om op te bouwen zodra de financiële en organisatorische randvoorwaarden aanwezig zijn.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect

Groene, gezonde en klimaatbestendige gemeente

Klimaatverandering en biodiversiteitsverlies vormen grote uitdagingen op internationaal, nationaal én lokaal niveau. Ook in onze gemeente zullen we de komende decennia te maken krijgen met extreme weersomstandigheden zoals hitte, droogte en wateroverlast. Bovendien leidt het verlies aan biodiversiteit tot druk op de leefomgeving van onze inwoners. De gemeente Geertruidenberg zet zich daarom in voor een gezonde en veerkrachtige leefomgeving en bereidt zich actief voor op deze uitdagingen. De ontwikkeling van Natuurpark Donge biedt een unieke kans om hier op een grote schaal aan bij te dragen. Natuur speelt namelijk een cruciale rol in de reductie van CO2 en stikstof. Het beoogde maatschappelijk effect is een toename van biodiversiteit, vergroening van stedelijke randen en een verbeterde fysieke en mentale gezondheid van inwoners.

De ontwikkeling van Natuurpark de Donge versterkt meerdere gemeentelijke opgaven:

- Klimaatadaptatie: meer ruimte voor waterberging, verkoeling en schaduw.
- Biodiversiteit: toevoeging van circa 28,5 hectare nieuwe natuur; ecologische verbinding tussen Biesbosch en plassengebied.
- Gezondheid: veilige wandel- en fietsroutes ondersteunen beweging, ontspanning en mentale gezondheid.

Aansluiting op beleidskaders

Het project draagt bij aan doelstellingen uit het Collegeakkoord 2022–2026 en aan programma's op het gebied van leefbaarheid, duurzaamheid, economie & toerisme en gezondheid:

- Vergroening van stedelijke randen (programma Leefbaarheid)
- Verbetering van fiets- en wandelstructuren (Economie & Toerisme)
- Bevorderen van vitaliteit en gezond leven (Mens & Zorg)

Argumenten

1.1 *Natuurpark de Donge als waardevol uitloopgebied voor inwoners*

De centrale ligging maakt het gebied bijzonder geschikt als dagelijkse uitloopplek waar inwoners natuur kunnen ervaren zonder grote afstanden af te leggen. Dit versterkt de leefkwaliteit en draagt bij aan gezondheid en welzijn.

1.2 *Het park levert een substantiële bijdrage aan vergroening en biodiversiteit*

Momenteel bestaat slechts 2,5% van het landoppervlak uit bos en open natuurlijk terrein (provinciaal: 17%, landelijk: 12%). Met de toevoeging van 28,5 ha natuur stijgt het aandeel natuurlijke ruimte in de gemeente

van 2,5% naar 3,5%—een significante stap richting een groener Geertruidenberg. Het park vormt bovendien een ecologische schakel tussen de Biesbosch en het plassengebied.
Gegevens afkomstig van Centraal Bureau voor de Statistiek.

1.3 Het inrichtingsplan geeft richting en zekerheid
Het vaststellen van het inrichtingsplan borgt de gezamenlijke ambitie die met inwoners en stakeholders is ontwikkeld. Hoewel financiering nog moet worden gevonden, biedt het plan rechtszekerheid en duidelijkheid over het toekomstperspectief van het gebied. Het plan biedt een helder ruimtelijk kader dat gebruikt kan worden voor toekomstige besluitvorming, subsidieaanvragen en samenwerking met partners.

1.4 Tot stand gekomen in samenwerking met stakeholders en inwoners
Het inrichtingsplan is opgesteld in nauwe samenwerking met gemeentelijke adviseurs, het waterschap, natuur- en recreatieorganisaties en inwoners. Een belangrijk onderdeel van dit proces waren de Natuurparkdagen, waarin alle betrokken groepen in opeenvolgende sessies samenkwamen. Tijdens de tweede Natuurparkdag zijn zorgen en aandachtspunten gedeeld die hebben geleid tot wezenlijke aanpassingen in het ontwerp. Hierdoor ligt er een breed gedragen en zorgvuldig afgewogen plan dat aansluit bij de wensen en belangen van de omgeving.

2.1 Noodzaak vervolgonderzoek financieringsmogelijkheden
Voor realisatie van Natuurpark de Donge (geraamd op 13.7 miljoen euro) zijn andere dekkingsbronnen nodig, zoals provinciale regelingen, rijksfondsen, EU-subsidies of publiek-private samenwerking. Het vervolgonderzoek (15.000 euro) brengt deze mogelijkheden in kaart en ondersteunt het opstellen van een realistische financieringsstrategie. Hiermee wordt zorgvuldig omgegaan met de inspanningen van inwoners en wordt recht gedaan aan de politieke gevoeligheden rondom financiering.

2.2 Kansen in kaart brengen en aansluiten bij lopende processen
Het vervolgonderzoek brengt niet alleen potentiële financieringsbronnen in beeld, maar verdiept zich ook in lopende trajecten bij onder andere het waterschap, de provincie en het Rijk. Door tijdig aan te sluiten bij deze processen kunnen kansen voor meekoppeling, gezamenlijke investeringen en subsidieregelingen beter worden benut. Dit vergroot de haalbaarheid en versnelt mogelijk de realisatie van Natuurpark De Donge.

3.1 Dekking reeds gemaakte kosten
Op 19 december 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Uitgangspuntennotitie Natuurpark de Donge. Destijds werd verondersteld dat financiering mogelijk was via de eerste tranche van de middelen gebiedsinvestering net op zee. Uit de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) en latere besluitvorming is echter gebleken dat deze middelen hiervoor niet zullen worden ingezet. Als gevolg van het raadsbesluit om de middelen van de gebiedsinvestering Net op Zee niet aan te wenden voor de realisatie van Natuurpark De Donge, dienen de gemaakte kosten in 2025 op een alternatieve kostenpost te worden verantwoord. Om die reden vragen wij de gemeenteraad om in te stemmen met het besluit om de voorbereidingskosten van 2025 te boeken op de vrije algemene reserve.

Kanttekeningen
1.1 Verwachtingsmanagement
De vaststelling van het inrichtingsplan betekent niet dat uitvoering direct start. Realisatie is afhankelijk van financiering en kan in fases plaatsvinden. Heldere communicatie hierover blijft noodzakelijk.

1.2 Lopende onderzoeken Waterschap Brabantse Delta
Het Waterschap Brabantse Delta voert momenteel verschillende onderzoeken uit die mogelijke consequenties kunnen hebben voor het ontwerp van het natuurpark. Deze onderzoeken zijn beschreven op pagina 16 en 17 van het inrichtingsplan. De uitkomsten kunnen aanleiding geven tot aanpassingen in het ontwerp of de fasering, waardoor flexibiliteit in het vervolgproces noodzakelijk blijft.

2.1. Onzekerheid over uitkomsten vervolgonderzoek
Het vervolgonderzoek kan uitwijzen dat bepaalde financieringsbronnen beperkt toegankelijk zijn of niet aansluiten bij de scope en planning van het project. Hierdoor kan de haalbaarheid, fasering of omvang van het natuurpark wijzigen. Het is daarom belangrijk om rekening te houden met onzekerheden totdat de financiële strategie volledig is uitgewerkt.

3.1 Voorbereidingskosten worden niet verrekend
Op 19 december 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Uitgangspuntennotitie Natuurpark de Donge. Destijds werd verondersteld dat financiering mogelijk was via de eerste tranche van de middelen

gebiedsinvestering net op zee. Uit de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) en latere besluitvorming is echter gebleken dat deze middelen hiervoor niet zullen worden ingezet. De consequentie van het besluit van de raad om middelen gebiedsinvestering Net op Zee, niet in te zetten voor natuurpark de Donge, heeft tot gevolg dat de gemaakte kosten op een ander begroting geboekt moet worden. Om die reden vragen wij de gemeenteraad om in te stemmen met het besluit om de voorbereidingskosten van 2025 te boeken op de vrije algemene reserve.

Financiën
De totale investeringskosten voor de realisatie van Natuurpark de Donge worden momenteel geraamd op € 13,7 miljoen exclusief btw. Deze raming omvat:

- De uitvoeringskosten voor aanleg en inrichting van natuur en recreatieve voorzieningen;
- Het vervolgproces (onderzoeken, vergunningen en projectmanagement);
- De benodigde grondverwerving.

Bij de realisatie van nieuwe natuur nemen de jaarlijkse beheerkosten toe. Deze kosten omvatten zowel regulier terreinbeheer als personele inzet voor onder meer programmering, toezicht en sociale veiligheid. Deze structurele beheerlasten maken geen onderdeel uit van de hierboven genoemde investeringsraming van € 13,7 miljoen. De kostenraming is een momentopname. Bij een later besluit over daadwerkelijke realisatie wordt de raming opnieuw geactualiseerd op basis van dan geldende marktprijzen, regelgeving en subsidievoorwaarden.

Financiële dekking
Op dit moment is er geen dekking voor grondverwerving en realisatie. De ontwikkeling van het natuurpark vereist daarom aanvullende financiering, bijvoorbeeld via provinciale regelingen, rijksfondsen, Europese programma's of publiek-private samenwerking. Om deze mogelijkheden zorgvuldig in kaart te brengen, stelt het college voor € 15.000 beschikbaar te stellen voor verdiepend onderzoek naar financieringsbronnen.

Voorbereidingskosten
Vanwege eerdere besluitvorming (PWE-proces) kunnen de voorbereidingskosten niet worden gedekt uit de middelen van de gebiedsinvesteringen Net op Zee. De reeds gemaakte kosten uit 2025 ter hoogte van € 145.259 exclusief btw worden daarom gedekt uit de vrije algemene reserve. De voorbereidingskosten bestaan uit projectorganisatie, ontwerp – participatieproces en de werkzaamheden van de rentmeester.

Communicatie
Na vaststelling wordt via de projectpagina, sociale media en de gemeentelijke nieuwsbrief gecommuniceerd over het besluit en het vervolgproces. De communicatie wordt gecoördineerd door team Duurzaamheid in samenwerking met Communicatie.

Inclusieve samenleving
In de planvorming voor Natuurpark de Donge is nadrukkelijk rekening gehouden met toegankelijkheid en inclusiviteit. De adviezen van Stichting Toegankelijk Geertruidenberg zijn meegenomen bij het ontwerp van de wandel- en fietsroutes, rustplekken en toegankelijke voorzieningen. Ook binnen de denktankbijeenkomsten zijn ideeën aangedragen door inwoners met uiteenlopende achtergronden en behoeften. Met deze inclusieve benadering draagt het project bij aan een leefomgeving waar iedereen kan deelnemen en genieten van de natuur.

Uitvoering
Na vaststelling van het inrichtingsplan en instemming met het vervolgonderzoek worden de volgende stappen gezet:

- Q2 2026 – Start vervolgonderzoek financiering
    - Analyse dekkingsbronnen (provinciaal, nationaal, Europees, PPS).
    - Opstellen financieringsstrategie.
    - Terugkoppeling aan de gemeenteraad.
- Bij positieve uitkomsten
    - Uitwerken strategie grondverwerving.
    - Programma van aanpak voor de realisatiefase.
    - Voorbereiding subsidieaanvragen en projectfasering.

Bijlagen

- Bijlage 1: Inrichtingsplan Natuurpark de Donge
- Bijlage 2: Plankaart definitief ontwerp
- Bijlage 3: Detail uitkijkplek
- Bijlage 4: Detail speelweide
- Bijlage 5: Doorsnede
- Bijlage 6: Beheerparagraaf Natuurpark de Donge
- Bijlage 7: Collagebeelden

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Donkers	M.M. van Toorenburg

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

Besluit:
De raad besluit:

1. Het vaststellen van het inrichtingsplan Natuurpark de Donge.
2. In te stemmen met het onttrekken van € 15.000 uit de vrije algemene reserve voor een vervolgonderzoek naar de financiële dekkingsmogelijkheden van natuurpark de Donge.
3. In te stemmen om de kosten van dit project 2025, zijnde € 145.259,- excl. Btw. ten lasten leggen van de vrije algemene reserve.
4. De bovenstaande punten te verwerken in de 1e tussenrapportage van 2026-1.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 december 2025,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
G. Brunsveld	M.M. van Toorenburg